

Alianora

P.C. Boutens

bron

P.C. Boutens, *Alianora*. C.A.J. van Dishoeck, Bussum 1924 (2de druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/bout005alia01_01/colofon.php

© 2017 dbnl

Inleiding

Bij de zeer vele toeschouwers die ik in den loop der jaren mocht ontmoeten, en zeker bij alle deelnemers, is de vertooning van het gebarenspeel *Alianora*, te Leiden in den zomer van 1910, in herinnering gebleven als een ongeëvenaard schoonheidsgeheel, de uitkomst eener door niets verstoorde doel-evenwaardige samenwerking. Dit grootsche welslagen in een hier te lande volstrekt nieuwe kunstuiting is boven alles te danken geweest aan den onbegrensden kunstzin en ijver van den sedert overleden schilder *Henricus*, die twee jaar vroeger bij het Delftsche lustrum de leiding had gevoerd van het *Spel van Platoons Leven*. Daar reeds, evenals later in Leiden, had hij zich de medewerking verzekerd van den toonkunstenaar *F.E.A. Koeb erg* en van mijzelf als tekstverzorger, zoodat bij de voorbereidingen tot *Alianora* de twee mede-scheppende geesten geheel met zijn bedoelingen vertrouwd gerekend konden worworden. Nadat wij dus in overleg met enkele leden der Maskerade-commissie den gang der handeling schetsmatig hadden vastgesteld, kon *Henricus'* geestdrift zich onbelemmerd geven aan zijn alles-tegelijk-omvattende taak. Op het feestterrein dat de Gemeenteraad van Leiden ter beschikking had willen stellen, een wijden

waterslinger in het plantsoen van den Zoeterwoudschen Singel, verrees aan de binnenbocht het Romaansch kasteel, voorstellende het zomerverblijf der graven van Gelre aan de Waal, met zijn ruim, in het water uitstekend terras, het toekomstige tooneel der handeling. De waterpartij werd door bruggen van de buitenwereld afgesloten. Langs de groote halve-maan der buitenbocht bouwde men de breede tribune voor de toeschouwers; daarboven de tribune voor orkest en koor. Onderhand werd geschreven, gecomponeerd, aangekleed en ingestudeerd, alles tegelijk, alles geleidelijk in zijn onderling afhankelijk verband. Bij dezen langzamen, als spontanen, groei werd taaiste werkkraft en plooibaarste inschikkelijkheid van allen, voornamelijk van den muzikalen leider, gevergd. Daar ieder gebaar gesteund behoorde te worden door de muziek, stelden telkens bij de repetities intredende wijzigingen en aanvullingen vooral den componist voor vaak onoverkomelijke moeilijkheden. Doch de geestdrift en onzelfzuchtigheid die alle medewerkers van het eerste tot het laatste oogenblik samenhiel in de overtuiging van bij te dragen tot de verwezenlijking van een daad van hooge schoonheid, deed ook den heer Koeberg steeds een begaanbaren pas vinden over zijn bezwaren. Zoo werd het spel een volledige genieting voor oor en oog. Omlijst in een brok

natuur, dat onbegrensde mogelijkheden suggereerde, en toch de handeling zoo harmonisch omsloot dat niet één gebaar in de ruimte verloren ging, bewoog zich het spel in een zuivere samenstemming van tonen- en kleurenpracht, waarboven-uit de menschelijke stem de hoogtepunten der handeling verheerlijkte. Als ik aan één tooneel onder alle schoone tooneelen den voorrang van volmaaktheid zou moeten toekennen, zou mijn neiging gaan naar het oogenblik waarop Alianora vergezeld van haar jonge zonen in de tweede handeling hare armen en zieken verzorgt, naar den rhythmus der kleurengroepen zich bewegende in de ontroering van den zang der ‘Bermherticheit’. De wel tragische kunstenaar H e n r i c u s wiens onstuimige schoonheidsdrift het bezonken geduld dat het duurzaam kunstwerk scheidt, niet leek te kunnen winnen, heeft in dit spel aan enkele duizenden tijdgenooten een helaas vergankelijk staal gegeven van een bewondering-afdwingend, het allerhoogste benaderend kunstvermogen.

Voorhandeling

Bij de Leidsche maskerade van 1910, die den feestelijken intocht voorstelde binnen Amsterdam van stadhouder Frederik Hendrik met zijn zoon, den pas gehuwden prins Willem van Oranje (later stadhouder Willem II) en diens bruid Maria Henriette Stuart in den jare 1642, sloot zich het spel *Alianora* zuiver historisch aan. Immers, onder de openluchtvertooningen toentertijd op den Amstel aangericht wordt ook melding gemaakt van een opvoering van het huwelijk van Reynalt den Zwart, graaf en later eersten hertog van Gelre, met Alianora de dochter van koning Eduard van Engeland (1330). Er bestond dus alle aanleiding ook thans te Leiden het huwelijk van den Oranje-prins met een Engelsche prinses op te luisteren door de herdenking van die vroegere Engelsche koningsdochter die eveneens hier te lande eenemaal gevonden had. De deelnemers aan de maskerade bereikten, evenals de gasten van Amsterdam op den Amstel in 1642, ook thans bij de vertooning hun zitplaatsen over water in verschillende feestelijk versierde sloepen, en van uit de boot der Heeren Burgemeesteren van Amsterdam noodigde Pieter Cornelisz. Hooft, drost van Muiden, den stadhouder Frederik Hendrik en alle overige gasten plechtig uit tot bijwoning van het gebarenspeel.

Toespraeck***Uitnoodighende de doorlochte gasten tot het bijwonen van het ghebaerenspel.***

*Prince, beminde Heldt, die dwonght om strijdt
 Des vijandts steden en der borghren harten,
 Nu met zoo breeden ring doorlochter gasten
 In 't hart van Uw alsijds beveiligd landt
 Uws harten soetste vadervreugdt komt deelen
 Met Aemstels volck, dier vreugde nimmer wars, -
 Ons wenschen is dat 't U ghelusten moghe
 Na blijde ontfanghst en allerley vermaeck
 Van uytgelaeten dertelheidt en lust,
 Uw hooghe aendacht te gheven aan een spel,
 Daermee de bloem van Aemstels jonghlingschap
 Welhaesl elk ander huldeblijck gaet kronen.
 Sij staen bereijdt met voorbedacht ghebaer
 Voor ooghen U te voeren 't hijlicksleven
 Van 't Enghelsch Koninckskindt Alianora
 En Heere Reynalt, Gelres eersten Hartogh,
 Een vorst aan Uw doorlochtigh Huijs verwandt.
 Het gelde als groet en heuschlijck wellekom
 Aen haer die thans uit 't overseesch Britangje
 In prille jonckheidt hugs en haerdt verliet
 Om Uwen Sone tot een troost te wesen,
 En leere haer hoe liefde en hijlickstrouwe
 Hier noch herdacht wordt na driehonderdt jaer. -
 So vaert aen landt en neemt Uw setels in,
 En moghe ons poghen Uwen bijval winnen.*

Eerste handeling

Het terras aan de Waal, voor graaf Reynalts burcht, ligt nog ledig, feestelijk versierd tot de ontvangst van den landsheer en zijn bruid, wanneer de muziek het voorspel inzet. Het is midden in den Mei. De Geldersche bevolking, van alle zijden toegestroomd, moet het vorstelijke paar op de wegen naar het slot met luide jubel verwelkomen. Als de stoet gedacht wordt den parkingang te naderen, valt het koor in met den *Voorsang*. Pas is deze verklonken, of op de brug die naar den slottuin toegang geeft, verschijnt de optocht van kinderen en bruidsmeisjes, op den voet gevolgd door het grafelijke paar, omstuwd door hovelingen. Zij rijden stapvoets over de brug en door de beschaduwde lanen naar de niet zichtbare slotpoort. Gedurende het inkomen van den stoet heeft het koor het *Meyliet* aangeheven, en nog zijn de stemmen hoorbaar, als de feestgenooten het ruime terras overstroomden. Reynalt en Alianora nemen plaats op de troonzetels. Kinderen en bruidsmeisjes voeren verschillende dansen uit. Afgevaardigden uit alle deelen van het graafschap komen graaf en landsvrouw begroeten en brengen hun ieder zijn feestgave. Wanneer de vreugde in vollen gang is, ziet men op de rivier een bootje naderen met een reeds van ver herkennen zanger aan boord, die door de feestgenooten met blijde teekenen van welkom wordt begroet. Allen denken dat

ook hij zijn hulde aan het bruidspaar wil brengen. Maar zoodra hij bemerkt dat men hem van den wal heeft waargenomen, en tot landen aanspoort, keert hij om op zijn vaart, en wordt ten slotte door de edelknapen van den graaf achterhaald en kwaadschiks voor hun heer gevoerd. Gedwongen tot zingen, brengt de minstrel het *Liet van den Sangher* ten gehoor, waarin hij van een onheildreigende toekomst gewaagt. In toorn laat Reynalt den zanger gevangen wegvoeren, en trekt zich met zijn ontstelde gemalin binnen het slot terug. Terwijl ook de overige feestvierders onder den indruk van het gebeurde het terrein verlaten, worden *Koorzang I* en *Koorzang II* gezongen, waarmede de eerste handeling sluit.

Voorzang

*Na donkren winter traag en lang
volgt de onontkoombre lichte dwang
van jongsten gode:*

*Al wat verstart lag en verstomd -
daar is geen leven dat ontkomt
aan zijn geboden.*

*De boomgaard breekt in bloesems uit,
de weide schiet vol welig kruid
doorbloemd van kleuren;*

*De bosschen spruiten teeder groen
waar in den geurdoorwaaiden noen
de vogels neuren.*

*Als vreugdes hoorbre harteklop
gaat uit den dauw de leeuwrik op
met elke zonne.*

*Nauw klimt de maan ter avondzaal,
daar schalt de zuivre nachtegaal
haar luide wonne.*

*De ziel herkent heur eeuwig beeld
in 't leven dat nieuw leven teelt
uit levens lusten.*

*De dag en nacht zijn even schoon:
daar blijft in aardes zaalge woon
geen tijd tot rusten...*

*De Mei gaat als een jong heraut
in wit en blauw, in rood en goud,
zijn bonte ronde.*

*Hij roept door Gelres wijde land
van Oversticht tot Teisterbant
zijn blijde konde:*

*Heer Reynalt haalt zijn gade thuis.
Zij kwam aan land in 't Vlaamsche Sluis,
uw nieuwe Vrouwe.*

*Zoo, poorter, heer en dorper, komt,
neemt deel aan 't feest, verwelkomt
uw jonge Vrouwe.*

*Zal zij niet dubbel welkom zijn,
die tot u komt met Meis festijn,
uw jonge Vrouwe?*

*Komt allen naar de groene Waal,
bereidt een prinselijk onthaal
aan Gelres Vrouwe!*

*De Mei gaat als een jong heraut,
in wit en blauw, in rood en goud,
zijn bonte ronde,*

*En roept door Gelres wijde land
van Oversticht tot Teisterbant
zijn blijde konde!*

Mey-liet

*Ic hadde in mijns herten hovekyn
 Den schoonsten mey gheplant;
 Gheen lief en trat aen tveynsterkyn:
 Si wonede in een vreemt lant.
 En hadde si niet toegheseyt
 Wat dach si soude comen,
 Den sconen mey stont al bereyt
 Blint van den witten blomen.*

*'Myn lief dat es eens coninx kint,
 Si woont verre over see,
 Si esser also sere bemint:
 Dat sceyden doet haer wee.
 Die winde maken hint geclach,
 Die see staet blanc van baren:
 Si wacht na enen stillen dach
 Dat si mach overvaren.'*

*Die bloemen vielen deen na daer,
 Die doorne quamen bloot.
 Saen volgt die coude tyt in tjaer,
 Die gheeft den mey die doot.
 'Nu wermt, myn rode hertenbloet,
 Die wortelkyns van binnen:
 Na winter smaect die lente soet;
 Ic salse noch beminnen.'*

*'Myn lief dat es eens coninx kint,
Si coomt van over see.
Si sceydet licht van maech ende vrint:
Si vaert na beter stee.
Die winde maken bliden clanc,
Die see leyt 'lyc ere brugghe:
Die coomt uut vriër herten dranc,
En keert nooyt meer te rugghe.'*

*Ic hebbe in myns herten hovekyn
Den soonsten mey gheplant:
Nu door dat open veynsterkyn
Street, liefste lief, die hant!
Aensiet den wonderliken mey,
Den soonsten in den lande,
Ende pluct der bloemen suvere snee
Met uwen snewynen handen.*

Dat liet van den sangher

*Ghi wilt met macht, Heer Grave, dwinghen
 Den gheest dien gheen en dwinghen can?...
 Een sangher es een eerlic man.
 Die loghene en laet haer niet besinghen.*

*Wat lawerc roept als onder tstyghen?
 Ooc therte en singht omlaghe niet.
 Ghi eysct een scadu voor een liet:
 So hoort ghi dat ic wonde swyghen.*

*Ic quam in vruecht naer hier ghevaren
 Al met den morghen op den vloet;
 Ic peysede op wisen vro ende soet -
 Si ontghinghen mi als dorre blade.*

*Een donckerheit viel op myn oghen
 In tmidden van den claren dach.
 In enen duusteren spieghel sach
 Ic scimmen daer si haer bewoghen.*

*Het quamen eerst voraenghetreden
 Myn Grave self met siere bruut.
 Ken hoorde clanc van snare of fluut,
 Ken hoorde niet der lippen reden.*

*So stille als scepselen ongeboren
 Vervolghede haer een langhe stoet;
 Si screden in enen scyn van bloet
 Als in den herfst dat aventgloren.*

*Ic sach dat lant verdeelt in veden,
 Uw sonen doot ende kinderloos,
 Ic sach den viant starc ende boos: -
 Ic bleef in tranen neergheseten...*

*Syt ghi van die die waerheit horen,
 Die geren achten op haer raet?
 Dat goet allene heelt dat quaet,
 Myn Heer vernam dat quaet te voren...*

*Ghi wilt met macht, Heer Grave, dwinghen
 Den gheest dien gheen en dwinghen can.
 Een sangher es een eerlic man.
 Die loghene en laet haer niet besinghen.*

Koorzang

I

*Wartoe werd den mensch geschonken
De ijde gave der voorspelling,
Die ons niets dan onheil boodschapt? -
Kan het Gods bedoelen wezen
Dat wij dubbel zouden lijden? -
Komt het kwaad niet rap genoeg?*

*Hoe verbleeken jonge Vreugdes
Leventintelende wangen!
Voor de lichten die hare eigen
Handen in de gouden luchters
Bevend van geluk ontstaken,
Bergt ze in smart heur aangezicht.*

*Mag de kortste waan niet duren?
Moet voorspelling nog vergallen
Vreugdes enkele ademtichten?
De onvoorzeide ramp is liever
Dan dit huiverend verwachten
Van een onontkoombaar kwaad!...*

Koorzang**II**

*Waar verstand geen pad kan speuren
Achter donkere onweêrswolken,
Voelt mijn hart de gouden zonne: -
Daar verzilvren zich de randen,
En de nacht is al geweken,
En het licht kwam al weêrom!*

*Nimmer hief mijn hart zich nader
Tot den God dien 'k waag te aanbidden,
Dan op vreugdes sterke vleuglen,
En door vreugden en door lijden
Blijft onze eenige bestemming
Onveranderlijk geluk!*

*Wil uw toekomst mij verzwijgen,
Wil uw toekomst mij verkonden, -
Maar bewaar mij voor de zonde
Die uw straf moedwillig inroept! -
Niet te dragen zijn uw slagen
Als ik zóo mij schuldig weet!*

Tweede handeling

Jaren zijn verstreken na de bruiloft. Twee zonen zijn Reynalt uit Alianora geboren. Door de bemiddeling van zijn zwager, den koning van Engeland, heeft hij den hertogstitel verworven. Maar in huwelijk en huwelijkstrouw vindt hij geen bestendig geluk. Thans ook weêr dreigt een breuk tusschen hertog en hertogin: Reynalt voelt zich aangetrokken tot een van Alianora's jonge edelvrouwen, Joanna van Batenburg. De hertogin vertoeft op het oogenblik zonder haar gemaal die in den oorlog is, op het slot aan de Waal. In den aanvang der handeling zendt zij hare vrouwen weg, en blijft alleen in droevige gepeinzen met haar twee zoontjes op het terras achter. Het koor verwoordt hare gedachten in het *Liet van Alianora*. Daarop wordt haar het gewone morgenbezoek van armen en zieken aangekondigd. Geholpen door haar vrouwen en zoontjes, deelt zij allerlei gaven uit aan de armen, en vertroost en verzorgt de zieken. Het koor begeleidt deze handelingen met den zang der *Bermherticheit*. Onder de zieken blijkt een melaatsche op een baar te zijn, van wien de vrouwen en de pages in vrees terugdeinzen. Doch Alianora, verheden door de moeder van den lijder, helpt en verbindt hem. Terwijl zij zich reinigt, klinkt het trompetsinjal dat de thuiskomst aankondigt van den hertog. Nog is de melaatsche niet weggedragen, als Reynalt met een deel zij-

ner strijders op het terras verschijnt, en eer hij zijn vrouw kan omarmen, treedt Joanna van Batenburg tusschen beiden, hem waarschuwend tegen besmetting. Reynalt heeft nu een gereede aanleiding om zijn gemalin uit zijn tegenwoordigheid te verbannen. Hij blijft ten slotte alleen met zijn lief op het tooneel achter, in wier armen geleund hij het kasteel binnengaat. Vlak vóór de verstooting heeft het koor den K o o r z a n g I gezongen, na het vertrek van Alianora en haar zonen den K o o r z a n g II.

Dat liet van Alianora

*Die grote sonne, die mane,
 Die sterren onghetelt,
 Si wandelen die wide banen
 In tblauwe hemelvelt, -
 Doch haer negheen gaet vri ende vranc,
 Elc heeft haren op- ende nederganc:
 Si syn so scone ghevanghen
 In haren lichten ganghen.*

*In alder werelt ronden
 Een enich dinc bestaet,
 Dat vri ende ongebonden
 Na eyghen lusten gaet:
 Dat is dat vrië menscenhert,
 Dat doolt in vruecht, dat doolt in smert,
 Maer buten syn verlanghen
 En wertet niet ghevanghen.*

*Ten es niet scone so sere
 Dan als dat herte vint
 Syn innerlic begheren,
 Dat herte dat hem bint:
 Dan willet wel ghevonden syn,
 Dan willet wel ghebonden syn;
 Si gaen so blide tega're
 Of si nooyt vri en waren.*

*Myn herte ghinc verloren
 In ongheweten druc,
 Doe wartet uutvercoren
 Toter minnen soete juc:
 Mi docht het mocht voor emmer syn,
 Meer grote vruecht wart grotere pyn:
 Die ander brac den cluuster
 Ende liet myn herte int diuuster.*

*Nu tighen wi versceyden,
 Een elc na sinen cant:
 Hi coos die lichte weyden,
 Hi liet mi tdonckere lant -
 Doch maect myn herte allene ende cranc
 Bi nacht ende leet noch bliden clanc,
 Of hi minen roep vername
 Ende mi noch wederquame...*

*Die grote sonne, die mane,
 Die sterren sonder tal,
 Si wandelen die wide banen,
 Maer vri en gaet gheen van al.
 Vri gaet allene dat menscenhert,
 Dat doolt in vruecht, dat doolt in smert,
 Maer buten syn verlanghen
 En wertet niet ghevanghen.*

Bermherticheit

*Bermherticheit ghi wondercruut,
 Van Gode selve ons ingheplant,
 Dat breect in soete vaerwen uut
 Van bloessemen ontloken,
 Ende vult der eerden dorre lant
 Met Paradysscen roken.*

*O Vrouwe doe ghi nederboocht
 Ende in demoedicheit ghekniert
 Die rauwe wonden aen u toocht
 Met uwen hoghen handen
 Na tbeelt ons Heren daer Hi liet
 Den throon om onse ellende, -*

*Mi dromede dat den Gheest mi nam
 Ende inbracht onder Symons dac
 Doe daer met heten tranen quam
 Die salighe sondaresse
 Ende over Jesu voeten brac
 Haer alabastryn flessce:*

*Met haren tranen menghede si
 Die salve daer sise overgoot,
 Die nate voete droghede si
 Met haren langhen haren.
 Die gore der hemelen doorscoot
 Die camer daer si waren.*

Mi dromede dat den Gheest mi nam:

Ic stont daer Jesus wart geleyt

In tgraf na bi Jherusalem:

Ic sach die heylighe vrouwen

Met speceriën toebereyt

In also groten rouwe:

Met haren handen wiesscen si

Die dode wonden bloederoot,

Met haren tranen mengheden si

Die costelike salve:

Dat licht der hemelen omsloot

Die duustere ghewelven.

Bermherticheit ghi wondercruut,

Van Gode selve ons ingheplant,

Dat breed in soete vaerwen uut

Van bloessemen ontloken,

Ende vult der eerden dorre lant

Met Paradysscen roken.

Koorzang

I

*Gij wilt verstooten
Der engelen genoote
Wier naam in 't Boek des Levens staat? -*

*Gij durft den ijver wekken
Van God wiens oogen dekken
Met liefde schaduwloos haar gouden daad?*

Koorzang**II**

*Gij hebt gekozen
 Voor Hemels rozen
 Den bloei der aarde, die vergaat...
 Ik zag de zon betrekken,
 En de engelen dekken
 De glorie van 't beschaamd gelaat.*

*De onschuld der kleinen
 Bekranst de reine
 Met voorkeur schooner dan elke aardsche kroon:
 Gods licht bereikt de blinden
 Door de oogen van den kinde
 Dat scheidde jongst van voor zijn troon...*

*Mijn arm ten allen tijde
 Mag willig voor u strijden,
 Mijn voeten gaan waar gij 't gebiedt, -
 Mijn hart blijft wonen
 Met uwe zonen
 Bij de eedle die gij van u stiet!*

Derde handeling

Na de scheiding van zijn gemalin vervalt de hertog in aldoor terugkeerende buien van zwartgalligheid. Het geluk heeft hij in den minnehandel met Joanna van Batenburg niet gevonden. In zijn naaste omgeving streeft men naar een verzoening der echtelingen en ziet uit naar een aanleiding tot een ontmoeting. Een jachtpartij van den hertog en een daarbij aansluitend jachtmaal dat hij enkelen vertrouwden hovelingen aanbiedt op zijn slot aan de Waal, wordt als meest gunstige gelegenheid door de ingewijden tebaat genomen. Knechten, met een gedeelte van den jachtbuit vooruitgezonden, verschijnen ten tooneele, en brengen alles in gereedheid tot de ontvangst van Reynalt en zijn gasten. Het koor begroet hen met het zingen van het *Jagerslied*. Wanneer de tafel is aangerecht, komt de hertog met zijn gevolg op, waaronder slechts één vrouw, Joanna van Batenburg. De vorst is zwaarmoedig, en de opgewekte feestvreugde der tafelgenooten kan hem niet opbeuren. Het koor zingt het *Liet van den Rhynscen wyn*. Daarna verschijnt de nar die op zich genomen heeft zijn heer op de komst van zijn verstooten vrouw voor te bereiden. In het *Liet van den Narre*, dat het koor voor hem aanheft, drijft hij zijdelings, doch bitterduidelijk den spot met Reynalts dwaze ontrouw, en Joanna van Batenburg rijst verontwaardigd op en roept de wraak in van

den hertog en alle aanwezigen voor zulk een belediging. Niemand let op haar; Reynalt is geheel afwezig in den geest. Dan kijkt zij om en ziet als eerste boven op de treden die naar het terras leiden, Alianora staan met haar beide zoons. Overtuigd van haar nederlaag, sluipt zij door niemand tegengehouden weg. Wanneer Alianora en de door schrik ontzette Reynalt tegenover elkander staan, toont de hertogin de zuiverheid harer naakte armen, en klinken de Woorden van Alianora tot Reynalt. Dan volgt de volledige verzoening, door het koor gevierd met den Slotzang I en Slotzang II.

Jagersliedje

Een Gelderschman - een jagersman!
(Halilalom, halilalie!)
De ster verschiet, de lucht wordt grauw.
Slaap, liefje, tot je wakker wordt!
(Halilalom, halilalie!)
Slaap, liefje, tot je wakker wordt,
Ik moet er uit vóór dag en dauw.
(Halilalom, halilalie!)
Want anders is de nacht te kort,
En veel te lang de dag, -
Maar in de jacht
(Halilalom, halilalie!)
Dan mag wat anders niet en mag,
Dan wordt de dag te kort, te lang de nacht!
(Halilalom, halilalie!)
De ster verschiet, de lucht wordt grauw.
Slaap, liefje, tot je wakker wordt,
Ik moet er uit vóór dag en dauw.
(Halilalom, halilalie!)
Een Gelderschman - een jagersman!

Dat liet van den Rhynscen wyn

*Die wonen bi den ouden Rhyn,
 Si werden out begraven.
 Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
 Een dorstich hert te laven!
 So ghi wilt lanc gheluckich syn,
 Drinct Rhynscen wyn,
 Drinct Rhynscen wyn!
 Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
 Een dorstich hert te laven!*

*Ic vriede jonc een maechdekyn,
 Si was ghelyc ere bloeme,
 Myn herte cramp van soeter pyn
 Als icse hoorde noemen...
 Si sprac: 'Het sal een ander syn!
 Die Rhynsce wyn
 Smaect u te fyn!
 Gheen man en sterft van hertenpyn
 Bi enen vollen roemer!'*

*Sint scenct mi menich maechdekyn,
 Ic deet naer haren woorde,
 Den claren beker Rhynscen wyn
 Ghevult tot aen den boorde.*

*Als was versmolt die hertenpyn:
 Die Rhynsce wyn
 Was medicyn!
 Langt mi den beker Rhynscen wyn
 Ghevult tot aen den boorde!*

*Doe ic haer sach den lesten keer,
 Si was ene weduvrouwe,
 Doe hadde si dat hertenseer
 Dat si mi woude trouwen!
 Ic sprac: 'Dat was voor enen keer,
 Maer nemmermeer,
 Maer nemmermeer!
 Drinct Rhynscen wyn! Van hertenseer
 En sterft gheen weduvrouwe!'*

*Die wonen bi den ouden Rhyn,
 Si werden out begraven.
 Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
 Een dorstich hert te laven!
 So ghi wilt lanc geluckich syn,
 Drinct Rhynscen wyn,
 Drinct Rhynscen wyn!
 Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
 Een dorstich hert te laven!*

Dat liet van den narre

*Het was een ridder vri ende coen,
 Van minneliken seden,
 Hi troude een vrouwe jonc ende scoon,
 Des en was hi niet te vreden:
 Van alden sconen oghen
 Syn herte wart ghetoghen.*

*Doch bi den vrouwen blond ende blanc,
 Die hi beminnen mochte,
 En vant hi niet die jare lanc
 Die ene die hi sochte,
 Tot van den wilden lusten
 Syn herte woude rusten.*

*Wie esser die op eerden weet
 Syn eyghen sotte herte?
 Dat leert een man in druc ende sweet
 Van dusent wisen smerten.
 Maer weynich die met eren
 Hemselven coomt te leren!*

*Die ridders saten bi tgelach,
 Si aten ende si dronken.
 Den sangher sanc tot dat den dach
 Quam door die nacht geblonken...
 'Nu, sangher, singt ten leste
 Dat scoonste liet, dat beste!'*

*Hi sanc een lustich liedekyn
 Van der alderscoonsten vrouwe:
 'Haer haer is als der sonnen scyn,
 Haer oghen hemelsblauwe,
 Haer wanghen witte rosen
 Daertusscen rode blosen.*

*Haer herte es als een borne claer;
 Van water soet so trouwe...'
 'So segt mi, sangher, over waer
 Den edelen naem dier vrouwe!
 Waer mach die overscone
 In alden lande wonen?'*

*'Een name is als een sidyn cleet.
 Een cleet is saen versleten.
 Ic swyghene: dat ghi niet en weet,
 En cont ghi niet vergheten...
 Si en can niet verre wonen,
 Die moeder uwer sonen!' - -*

*Het was een ridder vri ende coen,
 Van minneliken seden,
 Hi hadde een vrouwe trou ende scoon,
 Des was hi sere te vreden.
 Van ghenen anderen oghen
 Syn herte en wart ghetoghen.*

Alianora tot Reynalt

*Wilt ondersoecken nu,
 So biddic u,
 Myn lieve Here,
 Crancheit ende smet,
 Den blaem daermet
 Si mi onteren.*

*Ghelyc elc ander wyf
 Draghic myn lyf
 Sonder gebreke:
 Onse suvere sonen twee
 Voeric u mee:
 Die moghen voor mi spreken.*

*Het waerre meer;
 En ghinc myn Heer
 Die jonste Gods niet self verbueren.
 Mach Gelre nooyt
 Van vorst berooyt
 Om oir uut onsen bloede trueren!*

*Wilt ondersoecken nu,
 So biddic u,
 Myn lieve Here,
 Crancheit ende smet,
 Den blaem daermet
 Si mi onteren.*

Slotzang

I

*Dieper rijst de najaarsmorgen
over uw hereenden bond
Dan de lichte lentedagen
glansden op uw jong geluk,
Dan de zomerzonnen straalden
waar uw hart in armoë ging.*

*Laat de gulden dagen kort zijn,
al hun uren schijnt de zon.
Hooft: de late voogden zingen
in den goudgebronsden hof.
Ziet: de boomgaard bloest van vruchten,
waar de bloesem was verdord.*

Slotzang

II

*Door ons sterfelijke handen
glijdt het eeuwig leven heen:
Wat ons overblijft, zij weinig,
maar het is gedegen goud!*

*Wel hem die de donkre tijden
loutert tot herinnering,
Kostelijker dan vergeten,
dierder dan vergiffenis.*

*Gaat getweën, gaat gevieren:
nog is 't leven rijk en schoon,
Wilt gij 't onvoorwaardlijk leven,
zonder leugen, zonder loon!*

EINDE

Beginregels

	Bldz.
Bermherticheit ghi wondercruut,	31
Die grote sonne, die mane,	29
Dieper rijst de najaarsmorgen	45
Die wonen bi den ouden Rhyn,	40
Door ons sterfelijke handen	46
Een Gelderschman - een jagersman!	39
Ghi wilt met macht, Heer Grave, dwingen	21
Gij hebt gekozen	34
Gij wilt verstooten	33
Het was een ridder vri ende coen,	42
Ic hadde in mijns herten hovekyn	19
Na donkren winter traag en lang	17
Prince, beminde Heldt, die dwonght om strijdt	12
Waartoe werd den mensch geschonken.	23
Waar verstand geen pad kan speuren	24
Wilt ondersoecken nu,	44